

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів

«Допущена до захисту»
Завідувач кафедри фінансів
 Георгій РОГОВ

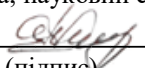
«18» червня 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: Стан та використання оборотних активів підприємства

Виконав студент 4441 групи
 Андрєєв А.В.
(підпис) (П.І.Б.)

Керівник роботи
К.е.н., професор
(посада, науковий ступень, вчене звання)
 Карась П.М.
(підпис)

Миколаїв -2025 р

АНОТАЦІЯ

В кваліфікаційній роботі розкрито стан та використання обортних активів підприємства. Проведений аналіз фінансових результатів діяльності ПрАТ за 2023–2024 роки. Запропонована структурно-логічна модель управління дебіторською заборгованістю ПрАТ «Санта Україна», реалізація якої сприятиме більш ефективному використанню фінансових ресурсів.

Ключові слова: фінансовий стан, аналіз фінансових результатів, фінансовий аналіз, управління оборотними активами.

ANNOTATION

The qualification work reveals the state and use of the company's current assets. An analysis of the financial results of the PrJSC for 2023–2024 was conducted. A structural and logical model of managing receivables of PrJSC "Santa Ukraine" was proposed, the implementation of which will contribute to a more effective use of financial resources.

Keywords: financial condition, analysis of financial results, financial analysis, current asset management.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1. Сутність, функції та значення оборотних активів, як складової потенціалу підприємства.....	10
1.2. Класифікація оборотних активів підприємства.....	16
1.3. Методичні основи аналізу стану та ефективності використання оборотних активів підприємства	22
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ, ДИНАМІКИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	30
2.1. Загальна характеристика фінансово-економічної діяльності ПрАТ «САНТА УКРАЇНА».....	30
2.2. Аналіз стану, структури та динаміки оборотних активів підприємства.....	39
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	42
3.1. Формування політики фінансування оборотних активів підприємства.....	42
3.2. Удосконалення системи управління дебіторською заборгованістю підприємства.....	50
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ	65

ВИСНОВКИ

Складні умови господарювання, спричинені військовою російською агресією на Україну, змушують підприємства змінювати свою політику щодо функціонування оборотних активів, як основного елемента його ресурсного потенціалу.

У першому розділі кваліфікаційної роботи було розглянуто теоретичні засади формування та функціонування оборотних активів. Загалом активи підприємства доцільно трактувати як сукупність матеріальних та нематеріальних ресурсів, оцінених у грошовому еквіваленті, які формуються за рахунок власних та залучених фінансових джерел. Вони постійно оновлюються, забезпечуючи безперервність виробничо-господарської діяльності підприємства та сприяючи досягненню його економічних і соціальних цілей. Визначено, що під оборотними активами, як економічною категорією, слід розуміти частину активів підприємств у вартісному виразі, яка в процесі кругообігу набуває функціональної форми оборотних виробничих фондів та фондів обігу.

Велике значення має дослідження класифікації оборотних активів, оскільки це дає змогу структурувати їхнє видове та змістовне розмаїття та дає можливість здійснювати контроль, управління оборотними активами на основі класифікаційних ознак. Загальними класифікаційними ознаками, щодо класифікації оборотних активів є: залежно від участі в кругообігу, за видами та за характером фінансових джерел формування.

Визначено методичні підходи до аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства, що спрямовується на забезпечення безперебійності виробничо-господарської діяльності, підвищення оборотності активів, забезпечення ліквідності оборотних активів, підвищення їх рентабельності та мінімізація ризиків і втрат в умовах воєнного стану.

У другому розділі кваліфікаційної роботи проведено аналіз стану, динаміки та ефективності використання оборотних активів досліджуваного підприємства ПрАТ «Санта Україна». За рахунок активізації збутової

діяльності у 2024 році, підприємство забезпечило підвищення обсягу реалізованої продукції на 3447,0 тис. грн. або на 8,03% порівняно з попереднім роком. Дослідження фінансово-економічних показників діяльності підприємства за останні роки свідчить про їх неоднозначну динаміку. Хоча спостерігається підвищення виручки від реалізації продукції, проте підприємство закінчило 2024 рік зі збитком у сумі 2953,0 тис. грн.

Відбулися зміни у структурі активів підприємства. Так, загальна сума оборотних активів підприємства зросла на 89219,0 тис. грн. в основному за рахунок збільшення необоротних активів. Оборотні активи скоротилися у 2024 році порівняно з попереднім роком на 86,0 тис. грн, а їх частка скоротилася з 28,8% до 4,0%. Негативним є те, що в структурі та динаміці оборотних активів підприємства спостерігається значне зростання дебіторської заборгованості за продукцію з 249,0 тис. грн у 2023 році до 660,0 тис. грн. у 2024 році.

Розрахунок показників, що є індикаторами впливу структури та складу оборотних активів на фінансовий склад підприємства, а саме коефіцієнта забезпеченості власними оборотними коштами, коефіцієнта покриття та коефіцієнта абсолютної ліквідності показав, що склад і структура оборотних коштів є незбалансованими, та потребують оптимізації.

Оцінка ефективності використання оборотних активів ПрАТ «Санта Україна» свідчить що на підприємстві в 2024 році порівняно з попереднім роком, коефіцієнт оборотності оборотних активів підприємства підвищився на 1,0 пукнкти. Протягом досліджуваного періоду спостерігається зменшення тривалості одного обороту на 4,8 дня, що може бути досягнуто за рахунок оптимізації взаємовідносин з постачальниками та споживачами продукції. В результаті прискорення оборотності, зменшення тривалості одного обороту підприємство спромоглося у 2024 році вивільнити з обороту оборотних активів на суму 618,6 тис. грн., що вище аналогічного показника за 2023 рік на 117,6 тис. грн. або на 23,5 %.

В третьому розділі кваліфікаційної роботи визначено напрями підвищення ефективності використання оборотних активів ПрАТ «Санта Україна». Виходячи з результатів проведеного аналізу стану та ефективності використання оборотних активів, підприємству необхідно приділити увагу формуванню більш досконалої політики фінансування оборотних активів та удосконалити систему управління його дебіторською заборгованістю.

Визначено стратегічні цілі управління оборотними активами ПрАТ «Санта Україна», на забезпечення яких спрямовується формування політики фінансування оборотних активів підприємства. Проведене дослідження політики управління оборотними активами підприємства показало, що для підприємства характерним є низька питома вага оборотних активів, порівняно короткий період оборотності, що вказує на консервативну політику управління його оборотними активами. Дослідження джерел формування оборотних активів показує також консервативний вид політики управління джерелами фінансового забезпечення оборотних активів.

Визначено основні завдання управління дебіторською заборгованістю ПрАТ «Санта Україна», досягнення яких вимагає удосконалення системи аналізу та управління дебіторською заборгованістю щодо контролю за основними індикаторами: періодом її обороту, аналіз дебіторів за різними характеристиками, контроль за виконанням зобов'язань, порядку резервування сумнівних боргів, тощо.

Запропонована структурно-логічна модель управління дебіторською заборгованістю ПрАТ «Санта Україна», реалізація якої сприятиме більш ефективному використанню фінансових ресурсів, зменшенню ймовірності зростання безнадійних боргів, підвищить контроль за грошовими потоками та інвестиційні можливості підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент. Полтава : РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Бровко Л.І., Юрченко А.А., Королькова Т.В. Оптимізація оборотних активів та їх вплив на діяльність підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. № 2/2021. С.16-22
3. Власова Н.О. Управління оборотними активами на підприємствах роздрібної торгівлі: монографія / Н.О. Власова [та ін.]. Х.: ХДУХТ, 2014. – 258с
4. Волкова Н.А. Аналітична оцінка оптимізації фінансових ресурсів. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/>
5. Гончар О.І. Оборотні активи підприємства: сучасний підхід до управління. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 262-265
6. Донін Є. О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства. *Економіка і організація управління*. 2018. № 1. С. 75–85
7. Домбровська С.О., Горбаченко М.Д. Фінансова стійкість підприємства: оцінка та шляхи підвищення. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. Вип. 3-4. С. 28–34.
8. Жук О.С. Оцінка стану та структури активів підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2016. Вип. 3(31). С. 16–20.
10. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
11. Журавльова Т.О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. №3. С. 42 – 45

12. Кропівцова Н. І. Особливості формування фінансових ресурсів підприємства. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі і послуг*. 2021. Вип. 1. С. 261—268
13. Каціман С.О., Шаманська О.І. Вдосконалення системи управління активами підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 20. С. 357–361.
14. Камінська І.М., Дорош В.Ю., Ковальчук А.Ю. Активи підприємства: морфологічний аналіз категорії, склад та класифікація. *Економічний форум*. 2019. № 3. С. 136-143
15. Константюк Н., Когут І. Основні аспекти управління активами підприємства. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18073/2/ConfF MNES 2016 Konstantiuk N-Key aspects of enterprise 85- 87>
16. Кодацький В.П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 4. С. 271—274.
17. Лисевич С.Г. Оцінка стану активів підприємства та управління ними. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/6.2/206.pdf>
18. Музичка О.С. Сутність управління оборотними активами підприємства. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/2722.pdf>
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 73 від 7 лютого 2013 р. : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
20. Поддєрьогін А. М., Буряк Л. Д. Фінанси підприємств: Підручник. К.: КНЕУ, 2020. 384 с.
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0396-9>
22. Сердюков К.Г., Андруха К.С. Управління активами та пасивами підприємства в сучасних умовах. URL: <http://dspace.khif.edu.ua/bitstream/handle/123456789/148/Управління%20актива>

[ми%20та%20пасивами%20підприємства%20в%20сучасних%20умовах.pdf?sequence=1&isAllowed=](http://mi%20та%20пасивами%20підприємства%20в%20сучасних%20умовах.pdf?sequence=1&isAllowed=)

23. Чернецька С.А. Значення аналізу активів підприємства.

URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92982/39-Chernetskaya.pdf?sequence=1>

24. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : підручник. 2-ге вид., стер. Київ, 2013. 375 с. URL:

https://pidruchniki.com/20080215/finansii/aktivi_pidpriyemstva

25. Чемчикаленко Р.А., Майборода О.Є., Люткіна А.В.

Оцінка ефективності управління активами та пасивами підприємства. Економіка і суспільство. 2017. Вип. №11. С. 485–489. URL:

http://www.economyandsociety.in.ua/journal/11_ukr/78.pdf

26. Тараненко О.О., Череп А.В. Ефективність використання оборотних активів агропромисловими підприємствами. *Економіка та суспільство*. 2023. №57. С.37-46

27. Тютюнник Я. В. Сучасні підходи до визначення економічної сутності оборотних активів підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 157–162. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.4.157

28. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / [Ситник Н.С., Сташишин А.В., Гукалюк А.Ф., Західна О.Р., Сич О.А., Шушкова Ю.В.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 845 с.

29. Чухно І.С. Удосконалення системи обліку, контролю і аналізу ефективного використання оборотних активів підприємства. Режим доступу: <http://intkonf.org/udoskonalennya-obliku-kontrolyu-i-analizu-oborotnih-aktiviv-pidpriemstva> .

30. Хачатрян В., Стратійчук В. Інноваційні підходи до розробки політики фінансування оборотних активів корпорацій в умовах кризи. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2024. № 5. С.412-417

Ключові слова: фінансовий стан, аналіз фінансових результатів, фінансовий аналіз, управління оборотними активами.

Keywords: financial condition, analysis of financial results, financial analysis, current asset management.